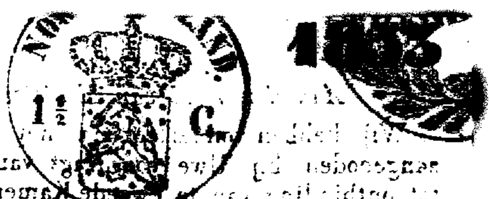
No 1829

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DONDERDAG, 28 APRIL.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.

Brieven, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

AMSTERDAM, 27 April.

Tusschen de bestrijders van de ingevoerde katholieke kerkregeling is een groot verschil op te merken, dat niet een oogenblik uit het oog mag worden verloren. Men moet namelijk het anoniem geschrijf, dat dezer dagen in rijm en onrijm is uitgegaan, niet op rekening brengen van *de* Protestanten in het algemeen, noch verwarren met de pogingen die in 't openbaar, hetzij door petitiën, hetzij door redevoeringen in de Kamers, zijn in 't werk gesteld door bekende en veeltijds geachte Protestanten. Men zou zeer onbillijk zijn, als men niet het eene van het andere onderscheidde, en buiten staat tevens, om een gegrond oordeel over den strijd op te maken.

De schotschriften, die dezer dagen over Nederland in menigte zijn verspreid, geven namelijk een denkbeeld van den *partisans*-oorlog, die op eigen gezag, voor eigen rekening, zonder tucht of orde, doorgaans tot schade van de zaak, die men meent te verdedigen, en steeds tegen de inzigten der verstandigen en der gezagvoerders, deels uit al te heftige belangstelling, deels ook uit eene kwalijk bedwongene zucht tot wanorde, met veel meer hartstogt dan overleg wordt gevoerd. Niet zelden ontaarden de *partisans* in vrijbuiters, die zich op strooptogten toeleggen en de partij, waartoe zij schijnen te behooren, meer oneer dan voordeel aanbrengen. — Wie een oogslag heeft laten gaan over het groote getal van *brochures*, die in de laatste weken het licht zagen, zal zich hebben kunnen overtuigen, dat, met enkele uitzonderingen, daarin veel wordt ontmoet, wat aan den *partisans*-oorlog doet denken. De wapenen daar gebezigd, de wijze waarop zij worden aangewend, het doel dat zij beoogen, verdienen niet zelden de afkeuring van al de bezadigden en verstandigen hunner partijgenooten, die met open vizier, door ordelijke middelen, binnen het grondwettig regt in den kamp verschijnen. — Niemand onzer kan derhalve onze protestantsche landgenooten verantwoordelijk stellen voor de afkeurenswaardige wapenen, in dien *partisans*-oorlog door sommigen gebezigd; noch voor de strooptogten, door sommigen op het grondwettig regt gedaan; gelijk ook niemand onder de Protestanten van ons zal vergen, dat wij ons met dien kamp inlaten. Wij bepalen derhalve onze bemerkingen tot den officieëlen strijd der petitiën, en der parlementaire redevoeringen, waarin wij een ordelijk en geregeld leger ontmoeten, dat, onder de leiding van bekwame en bekende aanvoerders, op het grondwettig veld ten strijde is uitgetrokken, en op zijne ontrolde banier de krijgsleus te lezen geeft: »Nederland en Oranje »door Godsdienstvrijheid één."

Dat vaandel op Nederlandschen, dat is Vaderlandschen grond geplant — zal dat ons ten oorlog oproepen? God behoede ons er voor! Want het is ook onze banier; het is de standaart waaronder ook wij staan, en wij veroorloven het aan niemand, dat hij beproeve ons dien te ontrukken. Hun Vaderland is ons Vaderland; onze Koning is hun Koning, en ons allen is één regt dierbaar, het regt der godsdienstige vrijheid.

Wat dan? Is er dan geen strijd? Ja, maar een strijd, die, uit misverstand ontstaan, slechts opheldering behoeft om te kunnen worden geëindigd. Er is een nevel over Nederland neergedaald, die, gelijk een zeldzaam natuurverschijnsel, gewapende troepen tegen elkander in de lucht schijnt aan te voeren, middelerwijl slechts eene doorbrekende lichtstraal noodig is om den oorlogskamp met den nevel te doen verdwijnen.

Tot bewijs daarvan diene, dat in den regel noch de petitiën, die zoo veelvuldig zijn geteekend, noch de redevoeringen in de Tweede Kamer gehoord, noch zelfs de uitval van den heer van Dam van Isselt in de Eerste Kamer, aan de Katholieken het regt betwisten, om in Nederland voor hunne Kerk den gewonen, door de gansche wereld erkenden vorm aan te nemen. Wat meer is — heeft niet zelfs de heer Groen van Prinsterer met alle reden betoogd, dat dit regt der Katholieken niet alléén ontleend is aan de Grondwet van 1848? Dat is volkomen waar. Ook vóór 1848 hadden zij dat regt.

Wat maakt dan het punt van verschil uit? Twee zaken. In de eerste plaats, sommigen hadden wel eene bisschoppelijke kerkregeling, maar eene *andere* dan de *thans ingevoerde* gewenscht. In de tweede plaats stemmen allen daarin overeen, dat zij de wijze, waarop de ingevoerde kerkregeling is kenbaar gemaakt, hoogelijk afkeuren.

Wij zullen trachten de beide opgeworpene bezwaren zooveel mogelijk toe te lichten.

De Tweede Kamer is ontbonden. Nieuwe algemeene verkiezingen zullen plaats hebben den 17 Mei. De eerste vergadering der nieuwe Kamer is opgeroepen tegen den 17 Junij.

De gebeurtenissen loopen snel. Wat zullen zij opleveren? God weet het; en God alléén.

Wij laten hier de stukken volgen betrekkelijk deze ontbinding en vernieuwing der Tweede Kamer. In de eerste plaats komt het programma van het nieuwe ministerie, dat, bij eenig licht, veel duisternis laat nopens de voornaamste punten, en, bij eenige bemoedigende ophelderingen, andere zeer verontrustende geeft. Wij bespreken dit gewigtig stuk later en laten 't hier letterlijk volgen:

AAN DEN KONING!

Het heeft Uwe Majesteit behaagd gebruik te maken van het regt, bij de Grondwet aan den Koning toegekend, het meerendeel Harer Ministers op hun verzoek eervol te ontslaan, en een ander Kabinet te doen optreden.

Wij ontveinzen ons niet de moeijelijkheid van de taak, welke wij op ons hebben genomen; maar wij hebben ze aanvaard, bewust van de zuiverheid onzer bedoelingen en gesterkt door het vertrouwen, hetwelk Uwe Majesteit ons heeft gelieven te schenken.

Zoo wij ons hebben veroorloofd al dadelijk aan Uwe Majesteit het voorstel te rigten tot sluiting der zitting van de Staten-Generaal, het was omdat het ons oirbaar en voorzigtig voorkwam, aan de opgewondenheid van het tegenwoordig oogenblik geen voedsel te geven door openbare diskussiën; maar ook om aan Uwe Majesteit en aan ons den noodigen tijd te verschaffen om te beraden, wat verder in het algemeen belang te doen staat.

Wij hebben daartoe nagegaan en overwogen de jongste gebeurtenissen en hetgeen meer onmiddelijk aanleiding heeft gegeven tot het aftreden onzer voorgangers, ten einde daaruit nuttige wenken en aanwijzingen te ontleenen voor de toekomst.

Het is ons voorgekomen, dat er noch over de onschendbaarheid der Grondwet, noch over het onraadzame om in die wet wijzigingen te brengen, eenige twijfel behoort te bestaan.

Uwe Majesteit kan, even als elk Zijner onderdanen, over het doeltreffende van enkele bepalingen der Grondwet bedenkingen hebben; maar bij vernieuwing is ons Uwer Majesteits wil en begeerte gebleken om deze wet der wetten te onderhouden en te handhaven.

Ook wij, Sire, zijn door gelijke gevoelens bezield. Wij beschouwen de Grondwet, ofschoon zij wel, gelijk elk menschelijk werk, hare gebreken zal hebben, als een hechten band tusschen Koning en Volk, als een hoeksteen van het maatschappelijk gebouw, waaraan niet moet worden geroerd. Er is dan ook niemand onzer, die er aan denkt om in de Grondwet eenige wijziging voor te dragen, en het zal ons streven zijn, om hare eerlijke uitvoering te verzekeren: eene uitvoering waardoor zoowel de regten en vrijheden der Natie, als de regten en prerogativen der Kroon ongeschonden worden bewaard.

Maar, Sire, reeds bij velen is twijfel ontstaan, of de afgetredene Ministers de Grondwet wel in dien zin opvatteden en toepasten, waarin zij is ontworpen, overwogen en vastgesteld.

Wij zouden hier kunnen wijzen naar artt. 131 en 140 der Grondwet, met het oog op sommige, weinig milde bepalingen der daaruit voortgevloeide wetten; naar art. 184, met het oog op de poging bij de voordragt der comptabiliteitswet gedaan, om de regterlijke uitspraken tegen den Staat krachteloos te maken; naar art. 195 in verband met het eerste en tweede ontwerp van armenwet; maar wij moeten meer bepaald verwijzen naar de bepalingen der Grondwet omtrent de godsdienst.

Wij erkennen en wij verheugen er ons in, dat in die bepalingen de vrijheid van godsdienstige belijdenis, in den ruimsten zin, is verzekerd, en de inrigting der kerkgenootschappen niet aan het wereldlijk gezag is opgedragen; maar wij vinden tevens in de Grondwet, naast de vrijheid en gelijkheid van bescherming aan alle kerkgenootschappen verleend, verantwoordelijkheid naar de wet, en bovenal een toezigt, den Koning opgedragen, waardoor Hij in staat wordt gesteld, om rust en vrede in zijn rijk te bewaren.

Wij gelooven, dat deze bepalingen met beleid en met de meest mogelijke onpartijdigheid moeten worden gehandhaafd, opdat elke godsdienstige belijdenis waarlijk vrij blijve, en elk kerkgenootschap gelijke bescherming geniete.

Wij zijn van oordeel, dat de handhaving daarvan moet strekken om te bereiken de bedoelingen, welke Uwe Majesteit hebben geleid bij het veranderen van het Ministerie, namelijk, wegneming van spanning, door, met eerbiediging van de regten der Roomsch-Katholieken, eene billijke bevrediging te verschaffen aan een groot gedeelte der Natie; bevrediging, welke deze niet kan vinden in de laatste mededeeling door den minister van Buitenl. Zaken aan het Hof van Rome gedaan.

Overigens achten wij minder inmenging van het centraal gezag, en eene mildere toepassing van de bepalingen der Grondwet en van de daaruit voortvloeijende organieke wetten betreffende de huishouding van de gewesten en van de gemeenten in den Staat allezins raadzaam.

Evenzoo zijn wij van oordeel, dat de bepaling van art. 54 der Grondwet: *De uitvoerende magt berust bij den Koning*, voor de Raadslieden der Kroon geene doode letter moet zijn; maar dat zij bij eene Natie, wier band van vereeniging is Vaderland en Koning, den Koning in eere moeten houden; zoodat aan Hem alleen de eer der regering en aan de Ministers de zedelijke en wettelijke verantwoordelijkheid daarvan zal verblijven.

Wij hebben het vertrouwen, dat deze onze beschouwingen ook die zijn van het grootste deel der Natie; maar wij mogen niet ontveinzen, dat zij op dit oogenblik kunnen schijnen eenzijdig te zijn, in zooverre in de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich een aaneengesloten aantal stemmen heeft vertoond, ter ondersteuning eener meer tegenovergestelde rigting.

Hieromtrent mag intusschen geen twijfel blijven bestaan, en in dergelijke omstandigheden, wanneer de Regering oordeelt, dat de Vertegenwoordiging of een deel daarvan niet uitdrukt de denkwijze en den zin der Natie, moet het, door eene ontbinding van beide of van eene der Kamers, en door eene nieuwe verkiezing, blijken, of de afgevaardigden inderdaad de meening der Natie uitdrukken.

Dit middel om eene duidelijke verklaring van de Natie te vragen en te erlangen moet, naar onze overtuiging, in deze oogenblikken worden toegepast, en wij stellen dan ook Uwer Majesteit eerbiedig voor, om tot de ontbinding der Tweede Kamer te besluiten.

Doch even noodig als het is, dat tusschen den Koning en Zijnen Raad algeheele overeenstemming besta ten opzigte van het te volgen regeringsstelsel, even billijk schijnt het ons toe, dat de Natie, bij het instellen van een beroep op hare denkwijze, met de beschouwingen der Regering omtrent dat stelsel worde bekend gemaakt. Zij heeft er aanspraak op, te weten, wat zij van een nieuw opgetreden bestuur mag wachten. Het is om die reden, dat wij ons veroorloven aan Uwe Majesteit voor te stellen om goed te vinden, dat deze voordragt van Uwer Majesteits Ministers, door Hoogstdezelve goedgekeurd, in de *Staats-Courant* worde opgenomen, te gelijk met het besluit van de ontbinding der Tweede Kamer.

'sGravenhage, den 26sten April 1853.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, *Van Hall.*
De Minister van Kolonien, *Chs. F. Pahud.*
De Minister van Justitie, *D. Donker Curtius.*
De Minister voor de Zaken van de Roomsch-Katholieke Eeredienst, *Lightenvelt.*
De Minister van Marine, *J. Enslie.*
De Minister van Oorlog, Baron *Forstner van Dam[illegible]*.
De Minister van Finantien, *van Doorn.*
De Minister van Binnenlandsche Zaken, *[illegible]*.

Aan den raad van Ministers.

Wij hebben onderteekend het ontwerp van besluit aangeboden bij Uwe voordragt van heden, strekkende tot ontbinding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij keuren tevens goed dat die voordragt, benevens dit ons antwoord, te gelijk met Ons besluit in de *Staatscourant* worden opgenomen, maar Wij verlangen ook dat openbaar gemaakt worden de stukken, welke verder te dier gelegenheid onder het oog der Natie behooren te worden gebragt.

's Gravenhage, den 26en April 1853. WILLEM.

Wij WILLEM III, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Op de voordragt van den Raad van Ministers;

Gezien art. 70 der Grondwet;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt, met de dagteekening van dit besluit, ontbonden.

Art. 2. Tot de verkiezing der leden van de Nieuwe Kamer zal worden overgegaan op Dingsdag den 17 Mei 1853.

Art. 3. De eerste zamenkomst der nieuw verkozen Kamer wordt bepaald op Dingsdag 14 Junij.

Onze minister van Binnenl. Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State, aan de Departementen van Algemeen Bestuur, aan de Algemeene Rekenkamer, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 26 April 1853. WILLEM.

Wij ontleenen het volgende aan een schrijven in de *Emancipation* van Brussel uit:

Rotterdam, 21 *April* 1853.

De groote omkeeringen, die gedurende de laatste 60 jaren in den staatkundigen toestand van Nederland plaats grepen, hebben steeds dit bijzonder karakter gehad, dat ze grootelijks overeenkwamen met datgene, 'twelk juist eenige jaren te voren was geschied in Frankrijk. Wij beweeren hiermede niet dat alles in Nederland gebeurt op dezelfde wijze of met dezelfde snelheid als in Frankrijk. In Nederland gaat het met de politieke omkeeringen toe als met al het overige, zachtjes, zoetjes, voorzigtig, opdat de lijn niet breke. Maar het is daarom niet minder waar, dat bij slot van rekening het land in denzelfden toestand wordt gebragt, welken men jaren te voren reeds had in Frankrijk, en dien Frankrijk reeds niet meer wilde. Ik zal dit met eenige feiten staven.

De eerste Fransche revolutie had in 1789 haar beslag. In 1795 was geheel Frankrijk er reeds afkeerig van en overal vertoonde zich de kontra-revolutionaire reaktie. Welnu, het was juist op dat tijdstip, dat men in Nederland door revolutionnaire lusten aangegrepen werd en zich schrap zette om op eigen wijze te doen hetgeen men in Frankrijk verafschuwde.

In 1830 kwam in Frankrijk de liberale revolutie tot stand; Nederland hield zich rustig, ten minste wat zijn inwendig beheer aangaat. Maar ziet, na achttien jaren barst de demokratiesch-socialistische revolutie in Frankrijk los, en oogenblikkelijk begint Nederland, in 1848, aan zijne liberale revolutie. Het is vijf jaren geleden dat deze gebeurtenis voorviel. Er is voor Frankrijk, om zonder aarzelen zich te werpen in de armen van het keizerrijk, niets anders noodig geweest, dan een voorproefje van de zoetigheden der demokratische en socialistische republiek, en reeds zijn de wonden, geslagen door de vorige jaren, meer dan geheeld. Wat doet men nu in Holland? Het land was zoo gelukkig en voorspoedig onder een bestuur, 'twelk thans door de jammerlijkste pogingen is omvergeworpen! Maar Nederland telt onder zijne goede en achtenswaardige inwoners, eenige mannen wien de eer des lands wat al te schijnt ter harte te gaan, en die niet konden dulden dat het ministerie-Thorbecke, door nuttige werken, zich van dag tot dag meer in het hart der natie bevestigde. Die mannen zijn, ten schade van 't land, hoog geplaatst en hebben talent genoeg, om te weten op wat wijze men een groot deel der bevolking kon opstoken tegen den staat van zaken, die men thans heeft omvergeblazen. Zij hebben dan ook het doel bereikt, dat zij beoogden. Door middel van godsdienstige vooroordeelen hebben zij de protestantsche menigte weten te bewerken, en op die wijze heeft men de politieke omkeering weten te verkrijgen, welke in het verschiet ons heen wijst naar de zegepraal der demokratische en socialistische revolutie! Wat zal daarna gebeuren? God alleen weet het! Maar het tijdperk, dat zich in de geschiedenis van Holland heeft geopend, kan niet van langen duur zijn. Misschien kan een blik op Frankrijks tegenwoordigen toestand ge[illegible] worden, ons de toekomst verduidelijken. Gij zult niet vergen dat ik mij hieromtrent nader verklaar.

Uwe lezers weten reeds van welke middelen, om tot hun doel te geraken, zich eenige lieden hebben bediend, welker politieke eerlijkheid men dan verdacht is. Het ministerie-Thorbecke was hun een doorn in 't vleesch; zijn val was besloten; men wist echter niet hoe het aan te vangen, wijl het ministerie zijne pligten volkomen vervulde, de meerderheid had in de Kamers, en beantwoordde aan de wenschen des lands. Daarom moest men naar een strik zoeken, waarin men zeker wist het ministerie te zullen vangen. Langzaam en op zeer bedekte wijze toog men aan het werk, en toen het gunstig oogenblik daar was, besprong men op eene listige wijze den man, dien men niet [illegible] 't open veld had kunnen overwinnen.

Hoor nu hoe de intrigue is te werk gegaan. Zij wisten voor lang reeds dat de katholieke hierarchie in Nederland zou hersteld worden, overeenkomstig de regten, den Katholieken gegeven bij de Grondwet. Het ministerie had er de Kamer behoorlijk kennis van gegeven; de vijandige partij bewaarde het stilzwijgen, en maakte niet de minste oppozitie tegen dezen maatregel. Het zoo lang aangekondigde feit had eindelijk plaats. De herstelling der bisschoppelijke hierarchie in Nederland werd der wereld kenbaar gemaakt in het konsistorie van 7 Maart. Holland vernam de tijding; de katholieke bevolking met vreugde en dankbaarheid, de protestantsche bevolkingen met onverschilligheid. Maar die rust was van geen langen duur. Het oogenblik was gekomen om de protestantsche bevolking op te zetten tegen den minister Thorbecke, en men maakte er gebruik van.

De heer Vreede, professor aan de akademie te Utrecht, trok het eerst de brandklok; het orthodoxe orgaan haastte zich, met zich bij hem aan te sluiten; de organen der geheigenootschappen braakten vuur en vlam; honderden brochuren en losse blaadjes verspreidden allerlei onwaarheid en hoon tegen den Paus en zijn »vriend" den Keizer der Franschen, tegen de Bisschoppen en tegen de Katholieken; en dit alles werd begonnen, opdat de menigte de bede zou brengen voor den Koningstroon, dat hij niet dulden zou dat den Katholieken zou toegestaan worden, 'tgeen krachtens de Grondwet hun door niemand kan worden onthouden. De intrigue gelukte volkomen. De menigte teekende; ze wist niet waarom, noch tegen wien; maar zij teekende op honderde adressen.

Het adres door de Protestanten van Amsterdam geteekend, moest den Koning aangeboden worden door een deputatie, in welke eenige predikanten gesleept werden en een niet minder groot aantal leden der geheime genootschappen. Het ministerie had den Koning opmerkzaam gemaakt op hetgeen Z.M. betaamde te antwoorden, ten einde binnen de grenzen der konstitutie te blijven. Ik beweer niet dat de Koning zich verbonden had om te zeggen wat in zijnen raad van ministers was overeengekomen. Maar dit is thans ontkend, dat Z. M. zich tegenover gezegde deputatie bevindende uit het oog heeft verloren, dat het protestantsche adres iets eischte tegen de konstitutie in, en dat het bij gevolg den vorst niet vrij stond er in toe te stemmen, veel minder het goed te keuren. Zoodra des Konings antwoord bekend was, zond het ministerie den Koning een brief, waarin men verlangde dat Z. M. deszelfs ontslag aannam, bijaldien hij niet mogt goedvinden de woorden tot de Amsterdamsche deputatie gesproken te verklaren.

Het ontslag van het ministerie werd aangenomen; De kabaal triomfeerde en het land is nu blootgesteld aan al de kansen eener toekomst, die zich echter wel eenigzins laat raden. Zoo zijn de Kamers reeds gesloten en men mag zulks aanmerken als het begin van nog eene menigte andere maatregelen. Waar zullen zij eindigen, en wie zal ze doen eindigen? Wij kunnen het niet gissen. Maar dit is zeker dat Holland belangrijke gebeurtenissen te gemoet gaat.

De *Emancipation* geeft, in een ander Nommer, het volgende hoofdartikel over ons land:

»In het zoo veelkleurig verschiet der gebeurtenissen van ons tijdvak, is er misschien niets merkwaardiger dan eenen grijsaard, gezeten op eenen puinhoop, dien hij zelf niet eens beschermen kan, zijne hand, die de *stad* en het *heelal* zegent, te zien uitstrekken naar afgelegen gewesten, en die afdeelen door lijnen, welke zij trekt, en haar in die streken waardigheden en eene Jurisdictie te zien herstellen, die voor drie eeuwen geleden, door eene revolutie daaruit waren weggevaagd.

»Op dit berigt wordt een deel des volks onthutst; het heeft moeite zich een denkbeeld te vormen van eene overigens toch zeer eenvoudige waarheid, namelijk: dat die afbakening, dat gezag slechts daargesteld is voor het geweten van hen, die het aannemen.

»Dat is het wat men gezien heeft in Engeland. Dat is het, wat nu in Holland is gebeurd. Maar, vragen de schroomvalligen, zijn zulke handelingen wel voorzigtig? Lieve Hemel! 't was waarlijk niet voorzigtig van hem, wiens zetel de deftige grijsaard bekleedt, om onder de Cesars naar Rome te komen en er den dood te zoeken. 't Is niet voorzigtig van de lief Jezuster om zich aan het hoofdeneind te plaatsen van den zieke, wiens verpestende adem den dood inent, of van den missionaris om woeste kannibalen te beschaven. Dat is niet tegen te spreken; dat alles behoort tot eene orde van denkbeelden, welke niet door de regelen eener gewone voorzigtigheid beheerscht worden.

»In Engeland nam de politiek deel aan de blinde beweging, die de menigte wegsleepte; de regering en de wet hebben naar de wapenen gegrepen tegen de werking van een gezag, dat slechts magt uitoefent op de gemoederen.

»Van lieverlede echter is de opgewondenheid bedaard en de daad van den H. Vader heeft de gevolgen gehad, die zij kon en moest voortbrengen in een land, waar de politieke vrijheid en de verscheidenheid der godsdienstige gevoelens ten laatste de verdraagzaamheid voor goed gegrondvest hebben.

»Zal het in Holland even zoo gaan, of zal men daar niet maar liever begrijpen dat het, om het zoover te brengen, beter is in het geheel niet te beginnen? dat de onderscheidene sektien, de gemoederen die de vroegere strengheid der hervorming betreuren, en allen die het licht en de waarheid niet naar den ministerieelen maatstaf, willen laten meten en stempelen, geen juk moeten helpen smeden, dat zij zelven niet zouden willen torschen? Zal men daar niet maar liever begrijpen en inzien dat het hun allezins vrij staat de spookgedaanten te bezweeren, die men hun als schrikbeelden vertoont met dezelfde formulieren van hun eigen geloof, maar dat zij weinig zelfvertrouwen aan den dag leggen, wanneer zij verbitterd worden wegens datgene, wat uit hun gezigtspunt niets dan hersenschimmen is? Niet begrijpen dat ten slotte langs verschillende wegen, in de dwaling of in de waarheid, alle mannen van godsdienst gemeenschappelijk streven naar een zelfde doel; dat de vormen, waarin hunne gevoelens zich kleeden, beantwoorden aan eene regtmatige behoefte hunner zielen en ten doel hebben hunne schreden te rigten op den weg van deugd, algemeen welzijn en goede orde?

Wij hopen dat zulks het geval zal zijn, voor de eer van een land, waarmede wij zoo talrijke betrekkingen onderhouden. Wij hopen het voor den Europeeschen triomf eener waarlijk behoudende politiek, welke gekweekt wordt door regtvaardigheid en verstandige wijzigingen, en niet door verbittering en geheim gemompel.

Dat de partijen hun voordeel hebben gedaan met eene beweging, die zij hielpen aanstoken, om het jongste kabinet te doen vallen, dat ligt zoo juist in den aard der partijen. Wij willen niet tegenspreken dat deze eenvoudige verandering van personen misschien een gewigtigen politieken achteruitgang voorspelt; maar dat het nieuwe ministerie zich aan het hoofd zou stellen der godsdienstige reaktie, in dezen tijd en in een land, waar de Katholieken zulk een aanzienlijk deel der bevolking uitmaken, dat moeten wij vooreerst nog betwijfelen. [illegible]

Ongetwijfeld zullen de feiten ons [illegible] of wij te gunstig denken over het gezond verstand onzer naburen en het doorzigt hunner staatsmannen. Geduld.

De *Amsterdamsche Courant* komt op tegen het vrij algemeen verspreide gerucht, alsof de minister van Hall door aankoop eigenaar zou zijn van dat blad, en de Courant zegt: het is een leugen. Fiks gesproken, en fermer dan wij het van de voormalige Stads-Courant hadden durven verwachten. Maar we vreezen dat in weerwil daarvan niet wij, maar anderen niet overtuigd zullen zijn, omdat grove woorden wel behooren tot de bewijsvoering der volksklasse en der volksblaadjes, maar in een blad geschreven voor een beschaafd publiek, het voorkomen krijgen van schelden uit magteloosheid en benaauwdheid, dat men zich er niet uit kan redden. In ieder geval het gaat ons niet ter harte, of de heer van Hall zijn geld aan de *Amsterdamsche Courant* besteed of niet.

Voorts beweert de *Amsterdammer*, maar een weinig deftiger, dat hij niet is het half officieel orgaan van het kortlings gecompromitteerde ministerie. 't Is ook geen aangename positie iets ten halve te zijn. Maar wat is de *Amsterdammer* dan?

De altijd zoo goed onderrigte »*Nederlander*" heeft het dus ook mis gehad en stelt zich bloot om, wat hem meer gebeurt, flaters te maken, want de *Nederlander* zal zeggen: als de *Amsterdamsche Courant* geen half officieel orgaan is, zoo als ik stellig meende te weten, dan vind ik het vreemd, dat die Courant zoo veel van de plannen, die het ministerie met zich omdraagt, weet te vertellen, precies als of het er dikke vrienden mee was, en de staatszaken bij schemerlicht begeert, als onder goede vrienden.

Van slecht allooi is ook de vertelling van de *Amsterdammer*, dat er toch wel Katholieken zijn, die zich verklaard hebben tegen de allokutie van den Paus aan het Kollegie van Kardinalen, oordeelende, dat die allokutie wijs noch gematigd is. Het kan wezen dat er zulken gevonden worden; maar wij betwijfelen het. Intusschen zoo er eenigen waren; zij zijn de Nederlandsche Katholieken niet, het zijn er [illegible]; maar Katholieken in den smaak van de *Amsterdamsche Courant*, nooit warm noch koud, maar altijd lauw; en men weet wat er in de Apokalypsis van dezulken wordt gezegd.

De *Amsterdammer* noodigt ons uit om aan zijn bureau te komen om te zien hoe levendig en tierig het

daar is. Wij bedanken vriendelijk, toen we van het kwijnend leven der *Amsterdammer* spraken, hebben niet op het oog gehad de bureau-drukte, maar het innerlijk gehalte der Courant, en wij gelooven gaarne dat er nog al wat beweging en rumoer zal wezen, alvorens het Blad gereed is om af te drukken.

Het bestaan van het belangrijk schrijven des ministers van Binnenl. Zaken, waarvan wij in ons vorig Nommer gewaagden, is niet meer twijfelachtig. Reeds den 31 Maart heeft de minister Thorbecke aan onderscheidene kommissarissen des Konings in de provincien dat schrijven gerigt; het is van den volgenden inhoud:

's Gravenhage, 31 *Maart* 1853.

»Over den onlangs door het Hof van Rome genomen maatregel, tot instelling van bisschoppelijke zetels hier te lande, is een misverstand gerezen en mij door een uwer ambtgenooten medegedeeld, dat mij noopt, UHEG eenige inlichting te geven, ten einde daarvan door U, waar het pas geeft, zonder van dit mijn schrijven te gewagen, zou kunnen worden gebruik gemaakt.

»Toen voor eenigen tijd van wege het Roomsch Katholijke kerkbestuur aan het gouvernement het verlangen werd medegedeeld, *de missie*, en dus de ondergeschiktheid aan de kongregatie *de propaganda fide* te Rome, door een regelmatig bisschoppelijk bestuur te doen vervangen, heeft de Regering verklaard het beginsel der Grondwet, dat van alle kerkgenootschappen gelijke bescherming verleent, tot volle uitvoering te willen laten komen. Evenmin als het Gouvernement de Protestanten in hunne vrijheid om de kerkelijke inrigting zoo te regelen, als zij goed oordeelden, beperkte, dacht het dit ten aanzien der katholijken te doen. De verlangde instelling kon dus geen bezwaar ontmoeten, onder voorwaarde, dat dan ook het konkordaat verviel.

»Hierin stemde de Pausselijke Stoel toe. Het Gouvernement gaf daarbij tevens den wensch te kennen, over den tijd en de wijze van uitvoering vooraf te worden onderrigt, ten einde daaromtrent zijn gevoelen aan het Hof van Rome te kunnen mededeelen, en, zoo noodig, in het belang der zaak en der Landsraad te geven hoe te handelen.

»Van het juiste tijdstip en van de wijze van invoering hing alles af. Koos men het geschikte oogenblik, en voerde men stil, zonder ophef of vertoon, de nieuwe regeling in, zij kon, zonder aanstoot, zonder moeite of verzet, tot stand komen. Hiertoe kan de voorlichting van het Gouvernement nuttig zijn. Het kwam er op aan, met wijsheid te werk te gaan, den prikkel van onverdraagzaamheid niet te wekken en alle aanleiding te mijden tot vrees voor iets, hetgeen op zich zelf aan de overige gezindten ten eenemale onverschillig moest zijn.

»De Pausselijke Stoel echter heeft eerst met den slag gewaarschuwd.

»Het Gouvernemet heeft van den voor dit Land weinig berekende stukken, allokutie en breve niet dan na de uitvaardiging kennis erlangd. Evenmin is het over de bisschoppelijke zetels of over de personen geraadpleegd. Zijn er reeds benoemd? Het weet dit niet.

»Het geldt thans te zorgen, dat bij het in werking komen der kerkelijke nieuwigheid de nadeelige indruk, dien de vorm harer invoering kon doen ontstaan, weder worde uitgewischt. Zoodra de Regering de personen der Bisschoppen zal kennen, zal het trachten, voorzigtigheid, eenvoud en uiterste gematigdheid aanbevelende door hen zoo veel mogelijk te doen goed maken hetgeen de curia welligt bedorven heeft.

»Ik meen te mogen onderstellen, dat dit niet zonder gevolg zal blijven, en dat het weldra zal blijken, dat de bisschoppelijke instelling geen den minsten wezenlijken grond kan geven voor de schrikbeelden, die sommigen zich daarvan nu schijnen te vormen.

Heeren Commissarissen des Konings
in alle provincien [illegible] Noord-
Brabant en [illegible]

(*Was get.*) Thorbecke.

Bij de mededeeling van dit belangrijk schrijven mogen wij vragen: welk gebruik daarvan is gemaakt, vooral door de heeren van Heemstra en van Ewijk, tot opklaring der hoofden en bezadiging der gemoederen in die twee brandpunten van opgewondenheid, Utrecht en Amsterdam? Men mag vragen, waardoor en waarmede zij, die met alles bekend waren, getracht hebben de zaak in het ware daglicht te stellen? dat zou wel van de zijde dier heeren eenige opheldering verdienen. Bij voorbeeld de comm. des Konings in Drenthe heeft dadelijk in de Drentsche gouvernementale courant een inlichtend artikel doen plaatsen. In de overige provinciën, en bepaald in de beide opgenoemde, heeft men niets zien gebeuren en daarom komt de vraag andermaal: wat hebben beide genoemde heeren, na aldus gewaarschuwd te zijn, voor de rust der aan hunnen zorg toevertrouwde gewesten gedaan?

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, na het besluit medegedeeld te hebben, waarbij bepaald wordt dat het verzoek om ontslag der ministers van Oorlog, van Kolonien en van Marine niet wordt aangenomen, laat daarop volgen:

»Uit het bovenstaande ziet men, dat de heeren Pahud, Enslie, Forstener van Dambenoy in hunne funktiën zullen blijven, omdat, zoo zegt het besluit, de voor hen bestaande aanleiding tot het vragen van hun ontslag, is opgeheven.

»Men veroorlove ons een paar vragen.

»In de eerste plaats: hoe is de aanleiding tot hun verzoek opgeheven?

»*Openlijk*, zooals zij, in het adres door hen onderteekend, verlangden, zeker niet.

»In de tweede plaats: Hoe konden zij, die vroeger met het ministerie Thorbecke een geheel uitmaakten en een adres hebben geteekend, als dat van de afgetredene ministers, in het tegenwoordige ministerie treden?

»De beantwoording van beide vragen is niet gemakkelijk."

Aan de *Broedermin* van Gend, heeft zich, ter verdediging der jongste snoode handelingen der bovengenoemde partijen, in Nederland aangesloten het eenigst nog te Parijs overgebleven republikeinsche en socialistische blad *le Siècle*. Dit blad zegt:

»Men behoort zich wel te herinneren dat Holland sedert de zestiende eeuw een echt Protestantsch land is. De konstitutie waarborgt daar de vrijheid van godsdienst — en dat schijnt den koning te spijten — maar de Katholieken die wat hunne godsdienst betreft, buiten alle officieele hierarchie waren geplaatst, benoemden zelven hunne Bisschoppen. De heilige Stoel heeft aan die soort van vrijheid, welke hij als anarchiek beschouwt, een einde willen maken, en door eene encycliek, vervuld met den geest die Rome tegenover Engeland bezielde, heeft de Paus Holland tot een katholiek land verklaard en als zoodanig behandeld. Die fictie was echter wat te erg. Het volk, de Kamers, de Koning, het Ministerie, zijn er door onthutst, want, men moet het wel bekennen, de meerderheid der Nederlandsche Katholieken was alles behalve in haren schik te vernemen dat haar het regt om hare kerkvoogden te benoemen, zou worden ontnomen."

(*Risum teneatis.*)

Z. M. heeft 1° benoemd tot prok. bij de arr. regtb. te Gorinchem, W. J. de Vries van Heijst; te Zierikzee, Jhr. Mr. C. de Jonge; 2° W. Smit eervol ontslagen als notaris te Zaandam; 3° benoemd tot ontv. der dir. bel. en acc. te Kondum, J. J. Gatsonides; te Tzum, J. Drabbe; te Lopik, H. J. L. Coenen; 4° den offic. van gez. 3e kl. C. F. W. Juzi bevorderd tot offic. van gez. 2e kl.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 April. Het wetg. ligchaam heeft eene openbare zitting gehouden, waarin het onderzoek aangaande het wetsontwerp over de vroedmannen is ten einde gebragt. Door sommige leden zijn scherpe aanmerkingen gemaakt tegen het ontwerp, doch de stemming heeft niet die oppositie uitgelekt, welke men verwachtte. Het wetsontwerp werd met 912 tegen 10 stemmen aangenomen.

Op het einde der zitting heeft de president aan de vergadering te kennen gegeven, dat de sluiting der zitting den 13den Mei zal plaats hebben.

— Eene depêche over Athene, door middel der telegraaf van Triest, berigt, dat de Fransche gezant te Konstantinopel, de heer De la Cour, bij den Sultan ten gehoore is toegelaten. De ontvangst is bijzonder vleijend geweest. De heer De la Cour trok in de stad aller aandacht, en men verzekert, dat zijne tegenwoordigheid benevens die van den Engelschen ambassadeur, een allergunstigsten invloed uitoefenden op den gang der onderhandelingen.

[illegible] terie gedaan, bevestigen, [illegible] ning wil inslaan.

— De *Gaceta* bevat eene cirkulaire van den minister Egana, aan de gouverneurs der provincien en in denzelfden geest als in het programma van het kabinet vervat is; daarin wordt vooral op gematigdheid aangedrongen.

— Alhier heeft een inbeslagneming van dagbladen plaats gehad; een bewijs alzoo dat de daden des kabinets niet met zijne woorden overeenstemmen.

ENGELAND.

LONDEN, 24 April. H. M. Koningin Victoria heeft haar verlangen te kennen gegeven, dat er binnen het kerspel van Londen acht en vijftig nieuwe kerkgebouwen zouden gesticht worden.

— Te Windsor wordt een kamp in orde gebragt, ten einde er de onderscheidene legerkorpsen, bij afwisseling, te vereenigen.

— In het Lagerhuis heeft de kanselier der schatkist, op eene interpellatie betrekkelijk de Turksche quaestie, verklaard, dat het Engelsche gouvernement het grootste belang stelt in de onschendbaarheid van het Turksche grondgebied; dat datzelfde beginsel de grondslag is van de handelingen der andere groote mogendheden; dat Turkije dan ook niets te vreezen heeft, wanneer het slechts waakt voor zijne binnenlandsche staatkunde; dat aan den Britschen gezant te Konstantinopel, Lord Stafford Redcliffe, in dien zin instruktiën gegeven zijn; dat wijders de zending van Prins Menschikoff alleen betrekking heeft op de quaestie der heilige plaatsen, en dat de Europesche vrede, ten gevolge van een en ander, hoegenaamd geen gevaar loopt van verbroken te worden.

— De fiskaal-generaal voor Ierland, W. Keogh, vroeger aanvoerder der Iersche brigade, is te Athlone met 79 tegen 40 stemmen, op nieuw tot lid van het Parlement verkozen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 26 April. Men schrijft uit Kopenhagen dd. 23 April, dat Verstedt thans tot president van den raad is benoemd en tevens tot minister van onderwijs en binnenlandsche zaken.

WEENEN, 25 April. De hier ontvangen berigten uit Konstantinopel, loopende tot 14 April, bewijzen, dat de jongste telegrafische depêches niet van overdrijving vrij te pleiten zijn geweest. Dien dag heerschte ten minste te Konstantinopel eene voldoende rust en werden de onderhandelingen met Rusland met kalmte voortgezet.

— De *W. Zeitung* bevat heden het officieele berigt, dat de Keizer bij besluit van 7 dezer den graaf v. Rechberg, als in buitengewone zending, aan den gouverneur-generaal van het Lombardisch Venetiaansch koningrijk, veldmaarschalk graaf Radetzky, heeft toegevoegd.

— Sedert eenige dagen is hier een Pauselijk afgevaardigde naar Petersburg doorgereisd. Sinds lang worden diplomatische onderhandelingen tusschen Rome en Petersburg gevoerd over het bezetten van vijf bisdommen in het koningrijk Polen.

ITALIE.

ROME, 16 April. In een Genueesch huis in deze stad gevestigd, heeft man een depot van wapenen ontdekt; te gelijk heeft men een nieuw manifest van Mazzini in beslag genomen, 't welk door de agenten van dezen volksberoerder werd verspreid.

STADSNIEUWS.

In de 220ste Staats-Loterij zijn in de 1e Klasse bij de 2e Trekking prijzen van ƒ1000 of. daarboven te beurt gevallen op N° 15810 ƒ2500, N° 7248 ƒ1250, N° 13112 ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 April.

GETROUWD (26 April): J. H. J. Busch met M. [illegible]
BEVALLEN (25 April): J. Bleesing, geb. Sluyter, D.
OVERLEDEN (22 April): M. R. Poll, wed. [illegible] Hauck, 66 j. — (25 April): Rosier-Faassen, 57 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 April.

GRAANMARKT.

Poolsche Tarwe wat hooger gehouden, doch niet in omgegaan; roode als voren aan konsumptie verkocht: 130 ℔ o. Norder ƒ264; 132 ℔ roode Odessa ƒ256; 126 ℔ n. Groninger ƒ240.
Rogge goed prijshoudend, verkocht: 122, 123 ℔ Pruis. ƒ195, 197; 118 ℔ o. Odessa ƒ167; 120 ℔ n. dito ƒ171.
Garst in een doen 104 ℔ n. Vr. Winter ƒ162.
Haver en Boekweit zonder handel.
Op 9 vaten Olie in April ek. 61; Oct. 62 [illegible]

ANTWERPEN, 26 April. [illegible]

LONDEN, 25 April. *Ruwe Suiker.* In *Vreemde* gaat weinig om en vorige prijzen souteneren zich moeijelijk. *Geraffineerd.* Gestampte minder gevraagd voor uitvoer; prijs onveranderd.
Koffij. In Plantage en Native Ceylan gaat weinig om, doch de prijs is niet lager.
Katoen. Lusteloos doch niet lager.
Talk. Ferm met goede vraag.
Granen, Zonder omgang.
LIVERPOOL, 23 April. *Katoen.* De markt was lusteloos en goed voorraden. De prijs is onveranderd.
BORDEAUX, 23 April. *Voorloop.* De 3/6 blijft op 111 fr.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 April. Belg. leen. 2½ pc. —, 1840/1842 5 pc. 98¼; 1848, 99¼; Spanje 1—3 pc. 23¼; Binnenl. 3 pc. 42¼; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84¼.

PARIJS, 26 April. Fransche 3 pc. 80,30; id. 4½ pc. 103,40; Bank-Aktien —; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —; Spanje 1—3 pc. —; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 42¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. —; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4½ pc. 102; Metall. 5 pc. —

MADRID, 22 April. Spanje 3 pc. $43\frac{5}{8}$; 1—3 pc. $24\frac{3}{16}$; Cert. Coup. 4; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 25 April. Cons. kont. $100\frac{3}{4}$ a $100\frac{7}{8}$; op tijd $100\frac{3}{4}$ a $100\frac{7}{8}$; Braz. 100 a 103; 1829/39 — a —; Den. 3 pc. — a —; 5 pc. — a —; Ecuad. $6\frac{3}{8}$ a $6\frac{5}{8}$; Gren. $23\frac{1}{4}$ a $23\frac{3}{4}$; Uitgest. $11\frac{3}{8}$ a $11\frac{5}{8}$; Mexiko Nieuwe $27\frac{1}{2}$ a —; Peru $4\frac{1}{2}$ pc. N. — a —; Uitgest. 68 a $68\frac{1}{2}$; Rusl. 1822 5 pc. 119 a 120; (N.) $4\frac{1}{2}$ pc. $103\frac{1}{2}$ a 104; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 40 a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. $23\frac{7}{8}$ a $24\frac{1}{8}$; 3 pc. 48 a $48\frac{1}{2}$; Coup. cert. $6\frac{7}{8}$ a $7\frac{1}{8}$; Passive $5\frac{1}{4}$ a $5\frac{1}{2}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. $64\frac{1}{2}$ a —; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $95\frac{1}{2}$ a —; Venez. 39 a 40; Uitg. 17 a 18; Wissel op Amsterdam f —.—; Grieken 1825 $9\frac{3}{4}$ a —.

WEENEN, 26 April. Met. $4\frac{1}{2}$ pc. —; 5 pc. $94\frac{1}{4}$; Bank-Actien 1450; Wissel op Londen 10.48; Zilver $9\frac{1}{4}$.

BERLIJN, 25 April. Schuldbr. $3\frac{1}{2}$ pc. $93\frac{1}{8}$; Loten $154\frac{3}{4}$; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 93; Loten fl. 500 $92\frac{3}{4}$, Oost. Met. 5 pc. $87\frac{3}{4}$; Amsterdam zigt 143g, id. 2/m. $142\frac{1}{2}$g.

HAMBURG, 25 April. Rusl. Cert. 5 pc. $105\frac{1}{2}$; Oost. Met. 5 pc. 95; Spanje 1—3 pc. $22\frac{3}{4}$; Binnenl. 3 pc. $40\frac{1}{4}$.

FRANKFORT, 26 April. Met. 5 pc. $85\frac{5}{8}$; A 5 pc. $85\frac{5}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pc. 44; Bank-Actien 1570; Darmst. Loten fl. 50 $99\frac{1}{8}$; id. fl. 25 $32\frac{1}{2}$; Badensche Loten fl. 50, $70\frac{3}{4}$; id. fl. 35, $40\frac{1}{2}$; Nassausche fl. 25, $29\frac{1}{4}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. 64, id. 4 pc. 96; Sardinische $43\frac{1}{2}$; Wissel op Weenen $109\frac{1}{2}$.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

26 APRIL $4\frac{1}{2}$ u.		gebl.	27 APRIL 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{3}{16}$	$63\frac{5}{16}$ a	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{1}{2}$
Dito Dito	3 »	$74\frac{1}{2}$	$74\frac{7}{16}$	75	$74\frac{1}{2}$
Dito Dito	4 »	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{9}{16}$	94	$93\frac{5}{8}$
O. I. Leening 1844	4 »	93	$93\frac{1}{4}$	$93\frac{7}{8}$	
Amortis. Syndic.	$3\frac{1}{2}$ »	93			
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ »	$121\frac{1}{2}$			
Aand. Rijn-Spoorweg.	» »				
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien	» »				
BELGIE, Obligatien 1844	» »				
Cert. bij de Belg. Bank	$2\frac{1}{2}$ »				
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »	$52\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{2}$	$52\frac{5}{8}$	
FRANKRIJK, Obligatien	3 »	$74\frac{3}{4}$			
SPANJE, Nieuwe	1 »	$24\frac{1}{16}$	24	$24\frac{3}{16}$	$24\frac{1}{16}$
Dito	3 »	$47\frac{3}{4}$			
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	$42\frac{13}{16}$	$42\frac{7}{8}$	$42\frac{15}{16}$	
Coup. Bewijzen		7	$6\frac{13}{16}$	7	$6\frac{7}{8}$
Amortisable Schuld	»				
PORTUGAL te Londen	5 »	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{5}{8}$		
Dito Dito	4 »	$39\frac{5}{8}$	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{5}{16}$	$39\frac{1}{4}$
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	$107\frac{7}{8}$	108	$108\frac{1}{8}$	
Dito Dito 1828 en 1829	» »	107	$107\frac{1}{8}$	$107\frac{1}{4}$	
Cert. bij de Hope 1831 en 1833	» »	$97\frac{1}{8}$	97		
Dito	$4\frac{1}{2}$				
Dito bij *Hope*	4 »	$91\frac{3}{4}$	92	$92\frac{1}{8}$	
Dito bij *Stieglitz en Co.*	» »	$91\frac{1}{2}$			
Dito bij id. 5de Serie	4 »				
Cert. te Hamburg	5 »				
Inschrijving in Assignat.	6 »				
Cert. van dito	» »				
POLEN, Certificaten	4 »	$86\frac{1}{2}$			
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		$5\frac{5}{8}$	$5\frac{1}{8}$	$5\frac{1}{4}$	
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$81\frac{1}{8}$	$81\frac{1}{2}$	$81\frac{3}{4}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$ »	$41\frac{5}{8}$	$41\frac{3}{4}$	$41\frac{13}{16}$	
Dito 1851	$2\frac{1}{2}$ »	$41\frac{9}{16}$	$41\frac{5}{8}$	$41\frac{13}{16}$	
Dito 1849	5 »	93	$93\frac{1}{8}$	$93\frac{1}{4}$	
Ween. Bank bij *Göll en Co.*	»				
Dito	4 »		70		
Letter B	5 »	93	$93\frac{1}{8}$	$93\frac{1}{4}$	
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250	»				
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5 »	99			
Dito Leening 1843	5 »		100		
Dito £ 200	»				
PERU	$5\frac{1}{2}$ »				
MEXICO Nieuwe	3 »	$26\frac{1}{2}$	$27\frac{1}{2}$	$27\frac{9}{16}$	
VENEZUELA à £ 100	$3\frac{1}{2}$ »				
GRENADA à £ 100	2 »	$22\frac{1}{4}$			
Dito Uitgestelde		$11\frac{3}{16}$			
ECUADOR à £ 100	»	$4\frac{1}{2}$			

Louisiana 5 pCt. $100\frac{1}{2}$; Grieken 5 pCt. $7\frac{11}{16}$, 8.

Binnenl. fondsen werden heden tot verhoogde prijzen verhandeld, op het programma, hetwelk gisteren te 's Gravenhage door het ministerie is bekend gemaakt. Ook Buitenl. fondsen waren daardoor meer geanimeerd.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt, Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	$56\frac{7}{16}$	Livorno	2/m. f	$39\frac{1}{4}$
„	zigt „	$56\frac{7}{8}$	Napels	„ „	$81\frac{3}{4}$
Bordeaux	2/m. „	$56\frac{1}{8}$	Petersburg	„ „	$1,86\frac{1}{2}$
„	½/m. „	$56\frac{3}{8}$	Weenen	6/w. „	32
Madrid	3/m. „	246	Augsburg	„ „	$35\frac{3}{8}$
Cadix	„ „	247	Frankfort	„ „	$98\frac{3}{4}$
Sevilla	„ „	243	Hamburg	2/m. „	$35\frac{1}{8}$
Bilbao	„ „	244	„	zigt „	$35\frac{5}{16}$
Lissabon	„ „	$41\frac{1}{2}$	Londen	2/m „	$11,72\frac{1}{2}$
Porto	„ „	$41\frac{1}{2}$	„	zigt „	11,80
Genua	2/m. „	$46\frac{3}{4}$	Rotterdam	„	$\frac{1}{8}$

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 April. L. W. Möller, Grimstad, Arendahl.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 April in lading naar:

Keulen	H. Willemse, Colln N°. 6.
„	H. Hoogeweg, de Hoop.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 1.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Manheim	J. J. Reyndorp, de Kust van Braziliën.
Heilbron	M. Ludwig, Helena.
Weesel	E. F. Beijer, de Hoop.
Dusseldorp & Neus	J. H. W. van Booven, Niederrein N°. 1.
Ludwighaven	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Frankf., Coblentz en Manheim	J. Rauseh, Frankf. N°. 5.
Urdingen & Ruhrort	J. Willemsen, Jonge Maria.

AMSTERDAM, 26 April vertrokken:

Keulen	J. Noll Jr., Catharina.
Mainz	K. Rau, Jonge Pauline.

KEULEN, 25 April aangekomen:

Kapt. Wilson van Amsterdam met 2617 centenaren.
„ Demmer „ Rotterdam „ 6096 „
„ Berns „ „ „ 4793 „

Rijnhoogte ARNHEM 26 April 3 el 78 duim.
KEULEN 25 „ 16 vt. 0 „

ADVERTENTIEN.

(2814) GETROUWD: W. VAN BEERS JUNR., van *Monnickendam* met J. VAN BAAR.

J. STUYT JANSZ., van *Purmerende*. met M. VAN BAAR.

EDAM, 27 April 1853.

Men vraagt tegen 1°. October e. k. eene Fransche **GOUVERNANTE**, van de R. C. Godsdienst, in staat om twee Kinderen te onderwijzen. Tot nadere inlichting vervoege men zich met gefrankeerde brieven onder letter IJ, bij den Boekhandelaar W. C. MELLINK, aan de Groenmarkt te Zutphen. (2830)

STOOMJAGTEN

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG,

en op alle daar tusschen gelegen plaatsen.

Voor de Maand MEI 1853.

Van *Rotterdam*.			Van *Middelburg*.		
Dingsd. 3,	's midd.	1 u	Zondag 1,	's morg.	6 u.
Dond. 5,	's morg.	5 „	Woensd. 4,	„	9 „
Zaturd. 7,	„	5 „	Vrijdag 6,	„	10 „
Dingsd. 10,	„	7 „	Zondag 8,	„	11 „
Dond. 12,	„	8 „	Woensd. 11,	's midd.	$12\frac{1}{2}$ „
†Zaturd. 14,	„	9 „	*Vrijdag 13,	's morg.	2 „
†Dingsd. 17,	's midd.	12 „	*Zondag 15,	„	$3\frac{1}{2}$ „
Dond. 19,	„	1 „	Woensd. 18,	„	7 „
Zaturd. 21,	's morg.	4 „	Vrijdag 20,	„	9 „
Dingsd. 24,	„	6 „	Zondag 22,	„	10 „
†Dond. 26,	„	9 „	Woensd. 25,	's midd.	$12\frac{1}{2}$ „
†Zaturd. 28,	„	9 „	*Vrijdag 27,	's morg.	2 „
†Dingsd. 31,	's midd.	12 „	*Zondag 29,	„	4 „

Op de dus † gemerkte dagen zal bij geregelde aankomst van den Spoortrein, te Rotterdam die aankomst worden afgewacht.

Op de dus * gemerkte dagen treft men gewoonlijk de van Rotterdam naar Nijmegen varende Stoomboot te Dordrecht aan.

In Correspondentie met Diligence-diensten tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het Veer te Zijpe, Goes en het Veer te Wolfaartsdijk.

De Goederen kunnen tot één uur vóór de Afvaart bezorgd worden; later aangebragt, blijven dezelve tot de volgende reis liggen. (2828)

DE HEILZAME EIGENSCHAPPEN *der zalf en pillen van Holloway, worden elken dag bevestigd.*

Alle standen der maatschappij, en alle geneeskundigen spreken van dit onvergelijkelijk geneesmiddel op de volgende en meest aanbevelende wijze, en bevestigen dat in de zwaarste gevallen van oude verzweringen die als ongeneesbaar beschouwd werden, de zalf van Holloway verbetering van dien toestand ten gevolge had; en het is niet te ontkennen dat de Holloway's pillen het beste huismiddel zijn dat men bedenken kan. Dit bewonderenswaardig middel geneest zieke beenen hoe verouderd de wonden ook mogen zijn; rhumatieke aandoeningen, kliergezwellen, en de in den hoogsten graad bestaande scheurbuik, koningszeer en andere kwalen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à f 0.90, f 2.10, f 3.30, f 7.75, f 15.50, f 23,50.

Potjes Zalf à f 0.90, f 2.10, f 3,30, f 8.15, f 15.90, f 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment*. (2748)

Menschenvrienden! Eene hoogst ongelukkige, maar arbeidzame Vrouw, van fatsoenlijke familie, door onophoudelijke rampen en tegenspoeden op het punt van broodgebrek gebragt, maar nogtans te redden is met eene som van **f 150**, roept door dezen weg, de liefdadigheid harer medemenschen in, of er niemand zoude zijn, die haar deze Som zoude willen voorschieten, tegen behoorlijke rente, zijnde zij in staat door eigen werkzaamheden alle drie maanden *Twintig Guldens* af te lossen. Men zou niet alleen de voldoening hebben, eene waarlijk ongelukkige gered, maar zelfs op het pad van haar geluk terug gebragt te hebben. Die van haar gedrag nadere informatie wil bekomen, moge zich adresseren bij den Wel-Eerwaarden Heer M. A. VAN STEENWIJK, Pastoor te Amsterdam. Gevoelige, deelnemende medemenschen, in het leenigen van hare ellende en in dit haar verzoek bewilligende, gelieven zich met *franco* gesloten briefjes onder letter M. A. v. S. zich te vervoegen bij den Boekhandel, C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis.

(2807) Heden is aan de inteekenaren verzonden:

DE 5e AFL. DER

GEKRUIDE ZIELESPIJS,

handelende over de *Bijzondere Openbaring Gods*, benevens een *Brief aan de Lezers*.

De *Zielespijs* vindt zoo grooten aftrek, dat weldra de 1e druk van alle aangebodene geregten zal uitgedeeld zijn. Het blijkt dus, dat dit *Volks Leer- en Leesboek over de Christel. godsdienst*, in eene behoefte voorziet, want bij duizenden wordt dit boek met graagte gelezen.

De deelneming, tegen f 1.00 per jaar of 6 porties, blijft opengesteld bij alle Boekh. en Postkantoren des Rijks, of bij den Uitgever.

ARNHEM, 18 April 1853. W. TH. MEIJER.

(2829) Heden komt bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch van de pers en wordt bij hunne gewone correspondenten verkrijgbaar gesteld:

DAAGLIJKSCHE OEFENINGEN

VOOR DE

MAAND MEI,

TOEGEWIJD AAN DE

ALLERHEILIGSTE EN ONBEVLEKTE

Maagd en Moeder Gods Maria.

Kerkelijk Goedgekeurd, 64 pag. 32°. Prijs 15 Cents.

En is bij dezelfde Uitgevers voorhanden:

MÉDITATIONS

POUR

LE MOIS DE MAI,

par le P. BERSET, de la Cong. du T. S. Redempteur. 544 pag. in 18°. . . . . 50 Cents.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

DE KATHOLIEKE

KERKREGELING

IN ONS VADERLAND,

DOOR

J. A. ALBERDINGK THIJM.

Prijs 20 Cents.

De reeds bestelde exemplaren zullen morgen verzonden worden.

Bij denzelven is nog verkrijgbaar:

KORTE OEFENINGEN

VOOR DE

MAAND MEI,

TER EERE DER H. MAAGD MARIA.

Met 30 Staalplaten,

voor iederen dag der maand, fraaije uitgaaf met roode kaders, in kartonnen bandje.

Prijs 60 Cents, in plaats van f 1.40.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.